

Інструкційно-методична картка до практичного заняття №7
з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»
для студентів усіх спеціальностей

Тема: Точність і доречність мовлення. Складні випадки слововживання. Пароніми та омоніми. Вибір синонімів.

Мета: закріпити теоретичні знання про особливості використання багатозначних слів, паронімів та омонімів у професійному мовленні; засвоїти правила написання та введення у текст складноскорочених слів, абrevіатур та графічних скорочень.

Завдання 1. Установіть відмінності у значенні поданих слів. Доберіть слова, з якими вони можуть використовуватися.

Комунікабельний, комунікативний, комунікаційний; сфера, ділянка, галузь; стосунки, відносини, відношення, ставлення; прослухати, вислухати, заслухати; правління, управління; показник, показчик; замісник, заступник; привласнювати, присвоювати; факт, фактор.

Завдання 2. Запишіть скорочено подані слова і словосполучення. Поясніть правопис і вимоги до оформлення.

І таке інше, 2013 рік, 2010-2012 роки, 2020-2021 навчальний рік, 325 гривень, 25000 кілограмів, 220 вольт, річка Ворскла, Полтавський університет економіки і торгівлі, бронетранспортер, Організація Об'єднаних Націй, фінансовий відділ.

Завдання 3. Підберіть терміни до зазначених визначень:

1) Спільнокореневі слова, схожі за вимовою і будовою, але різні за значенням. 2) Стійкі сполучення слів. 3) Слова, які вживаються у кількох значеннях. 4) Слова з різним значенням й однаковим звуковим складом. 5) Слова, що називають явище, предмети спеціальних людських знань. 6) Слова з протилежним значенням. 7) Слова, що використовуються в мовленні людей певної професії.

Довідка: професіоналізми, фразеологізми, багатозначні слова, синоніми, терміни, пароніми, антоніми, омоніми.

Завдання 4. Перекладіть українською мовою подані словосполучення; враховуючи особливості слововживання в українській мові, доберіть правильне слово в перекладі.

Отмечать юбилей, в лице руководителя, действующее положение, отношение в коллективе, занять призовое место, предоставит информацию, отношение к работе, объём инвестиций, при любых обстоятельствах, согласно приказу, принимать во внимание, приобретать силу закона.

Завдання 5. Утворіть усталені словосполуки, добираючи з довідки необхідні за змістом слова.

Складати, брати, надавати, завдати, взяти, приділяти, надсилати, мати, укладати, підбивати, навести, ставити.

Довідка: шкода, нагода, підсумки, слово, договір, участь, запитання, лист, увага, приклад, перевага, іспит.

Завдання 6. З-поміж запропонованих варіантів виберіть правильний.

1) Розкрийте / розгорніть / відкрийте конспекти. 2) Покладіть / положіть усі коштовності до скриньки. 3) Відповідь студента невірна / неправильна. 4) Хто знає відповідь на запитання, підніміть / підійміть / піднесіть руку. 5) Учбове / навчальне навантаження. 6) Брати / приймати участь у конференції. 7) Екзаменаційний білет / квиток. Білет / квиток на літак. 8) Тактичний / тактовний здобувач освіти. 9) Привласнювати / присвоювати чужу річ. 10) Батьки не надіялися / сподівалися, що син отримає такий низький бал під час ЗНО. 11) Залічити / призначити / зарахувати на посаду юрисконсульта. 12) Поширювати / розповсюджувати нові ідеї.

Завдання 7. Утворіть пари словосполучень із паронімами, дібравши зі слів, поданих у дужках, відповідне за змістом.

Ознайомити, познайомити (зі станом справ, зі співробітниками), відрізнятись, вирізнитись (зростом, від своїх колег), освоювати, засвоювати (правила, землі), обумовлювати, зумовлювати (тенденції, пунктом угоди), виборний, виборчий (орган, бюлетень), військовий, воєнний (квиток, період), гарантійний, гарантований (кредит, заробіток), громадський, громадянський (орган, обов'язок), інформативний, інформаційний (характер, канал), перекладацька, перекладна (практика, література), професійний, професіональний (адвокат, обов'язок).